Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen

Varsinais-Suomen elinkeino, liikenne- ja ympäristökeskus
Kalatalouspalvelut
PL 326
20101 TURKU

Pvm 15.2.2018

Dnro 410/5702/2018

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunta; asiantuntijalausunto

Asia: Lausunto HE 204/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 1188/2014 muuttamisesta

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Kalatalouspalvelut on tutustunut hallituksen esitykseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että seuraamus- ja valvontalakia on tarpeen päivittää. Lainmuutos on hyvin perusteltu ja ELY-keskus puoltaa hallituksen esitystä. Pykäläkohtaisessa tarkastelussa esitämme alla joitakin kommentteja ja tarkennusta vaativia seikkoja:

11 § Valvontatehtävät

Kommentti: Muutos on perusteltu
On tärkeää, että valtioneuvoston asetuksella menettelytavat saadaan linjattua mahdollisimman käyttäjäystävällisiksi ja pääosin sähköisesti toimivaksi. Tällöin korostuu erityisesti se, että valvontaviranomaisen tiedot aluksista ja niiden päälliköistä tai omistajan valtuuttamista yhteyshenkilöistä ovat ehdottoman ajantasaisia (kts. 27§). Pelagisessa kalastuksessa Itämerellä myös suomalaisten kalastusalusten päälliköt ja miehistöt vaihtuvat ja kansallisuuksien osalta voidaan todeta, että yhä useampi kapteeni tai miehistön jäsen on virolainen, venäläinen tai Baltian maista kotoisin. Rikkomusasioissa heihin liittyvät yhteydenotot ovat työn ja tuskan takana ja siten esimerkiksi kuulemismenettelyissä aikaa kuluu kohtuuttomasti.

20a § Ennakkoilmoitus lohenkalastuksessa

Ennakkoilmoitusmenettely auttaa merkittävästi lohenkalastuksen purkamisvalvonnassa, ja kannustaa kalastajia entisestään noudattamaan voimassa olevia säädöksiä. ELY-keskus katsoo, että ilmoittajan on saatava oikeusturvansa varmistamiseksi kalastuksen seurantakeskuksesta ennakkoilmoituksen vastausviestinä tarkistenumeron, jonka kalastusaluksen päällikkö (tai hänen edustajansa) lisää saaliskaavakkeeseen tai sähköiseen saalisilmoitusjärjestelmään. Tarkistenumero auttaa samalla ELY-keskusta valvontatoimissa. Ennakkoilmoitusmenettely yhdenmukaistaa samalla sääntöjä (EU) 2016/1139 11 artiklan kanssa.

Yllä mainittu voidaan huomioida 2 momentissa mainitussa maa-ja metsätalousministeriön asetuksenantovaltuutuksessa.

Erityiset syyt myöhästymisestä on oltava kalastuksenvalvojan harkintavallassa.

Tässä yhteydessä on ehkä hyvä pohtia sitä, että onko syytä laatia erillinen pykälä 20b§ saaliin purkamisnumeroa koskien.

Perustelut: Purkamisnumero on käytössä kalan jäljitettävyyden vuoksi ja se muodostetaan kalastusaluksen ulkoisen tunnuksen (tai kaupallisen kalastajan tunnuksen) sekä purkamispäivämäärän mukaan. Numero on jo tällä hetkellä käytössä, mutta asiasta ei ole säädetty kansallisella tasolla.

Saaliin purkamisnumero on ilmoitettava saaliin purkamisilmoituksessa, sekä ennakkoilmoituksen tarkistenumero mikäli kyseessä on lohenkalastus (20a§) tai (EU) 2016/1139 11 artiklan mukainen kalastus.

Saaliin purkamisnumero on ilmoitettava 1224/2009 23 artiklan mukaisessa purkamisilmoituksessa.

Saaliin purkamisnumero on ilmoitettava 1224/2009 64 artiklan mukaisessa myynti-ilmoituksessa

21§
Alle 10metrisen kalastusaluksen kalastuskiintiöjärjestelmään kuuluvia kalalajeja koskevat saalisilmoitukset

22§
Alle kymmenmetrisen kalastusaluksen muita kuin kalastuskiintiöjärjestelmään kuuluvia kala-lajeja koskevat saalisilmoitukset

Kommentti: Muutos perusteltu kalastamattomuutta koskevan ilmoituksen osalta, joka nyt on poistettu. Joka tapauksessa saattaa joidenkin kalastajien osalta aiheuttaa sekaannusta ja kaksinkertaisten saaliiden ilmoittamista. Tämä seikka on tullut valvonnassa ilmi silakan osalta. Alle 10 m alukset voivat ilmoittaa alle 50 kg päiväsaaliita 22§ mukaisella ilmoituksella ja olemme huomanneet että samoja silakkasaaliita on ilmoitettu sekä 21§ että 22§ mukaisella ilmoituksella.

23§
Ilmoitukset ilman kalastusalusta pyydetystä saaliista

Kommentti: Muutos on perusteltu, koska jotkut kalastajat pyytävät avovesikaudella rannoilta tai jäältä myös vapavälineillä, ja nämä ovat väliinputoajia koska tälle kalastukselle ei ole määritelty ilmoitusmenettelyä.

49§ Rikkomukset

Ei huomautettavaa - kohdassa 7) huomioitu hyvin 20a§:ssä tarkoitettu ennakkoilmoitusmenettely ja määräajan ylitys

VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUS, Kalatalouspalvelut
www.ely-keskus.fi etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi Y-tunnus 2296962-1
Aluetoimistot:
PL 236 20101 TURKU Puh. 029 502 2500
PL 1041 45101 KOUVOLA Puh. 029 502 9000
PL 36 00521 HELSINKI Puh. 029 502 1000
PL 131 65101 VAASA Puh. 029 502 8500

50§ Rikkomusmaksun suuruus

Kommentti: 1 momenttiin tulee lisätä myös kohta 7) eli laiminlyö mm. ennakkoilmoituksen..

Edellä 49§:n 1,2,6,7, 14-18 jne....rikkomusmaksu on vähintään 100 euroa

Esitämme valiokunnalle pohdittavaksi, että pykälään lisätään 4 momentti, jossa todetaan, että Maaseutuvirastolla on oikeus/valtuus ilman asianosaisen kuulemismenettelyä suoraan määrätä rikkomusmaksu 1 momentin mukaisessa menettelyssä kun maksun suuruus on enintään 100 euroa.

Perustelut: Suurimmat täytäntöönpanon ongelmat ovat todella liittyneet rikkomuksista ilmoittamiseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta asiakkaalle (11§ tätä koskeva muutos nyt perusteltu) ja Maaseutuviraston hoitamaan seuraamusten määräämistehtävään.
Joka tapauksessa tästä 11§:ään tulevasta muutoksesta huolimatta rikkomuksista ilmoittaminen ja niistä määrättävien seuraamusten käsittely on resurssipulan takia viivästynyt huomattavasti ja kalastajat ovat joissain tapauksissa saaneet tiedon heihin kohdistuvasta rikkomusepäilystä vasta yli vuoden kuluttua itse teosta, kun Maaseutuvirasto on lähettänyt rikkomusta koskevan kuulemiskirjeen. Kun kuulemiskirjemenettelyä noudatetaan myös kaikkein pienimmissäkin (100 euroa) rikkeissä on synnytetty hallitsematon byrokratia, joka ei palvele asiakasta eikä myöskään hallintoviranomaista tarkoituksenmukaisella tavalla. Tätä nyt sisällä olevaa rikkomussumaa voidaan asiakkaan oikeutta loukkaamatta purkaa ainoastaan siirtymällä suoraan "rikesakkomenettelyyn" ilman kuulemismenettelyä.. Joka tapauksessa asiakkaalla on tässäkin menettelyssä oikeutettu valitusmahdollisuus, mutta aikaansaatu ajansäästö on todella merkittävä.
Lain 59§:n 3 momentin mukaisesti täytäntöönpanoon ryhdytään vasta kuin seuraamus on tullut lainvoimaiseksi. Siten asiakkaan oikeusturvaa ei loukata.

Kalatalouspäällikkö Kari Ranta-aho

VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUS, Kalatalouspalvelut
www.ely-keskus.fi etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi Y-tunnus 2296962-1
Aluetoimistot:
PL 236 20101 TURKU Puh. 029 502 2500
PL 1041 45101 KOUVOLA Puh. 029 502 9000
PL 36 00521 HELSINKI Puh. 029 502 1000
PL 131 65101 VAASA Puh. 029 502 8500